

Malzeme ve işçilik bedeli ayrı gösterilerek düzenlenen faturanın Defter-Beyan Sisteminde nasıl kaydedileceği, işletme sahibinin oğluna ödenen aylığın gider olarak, Hazinece karşılanan sigorta prim teşviklerinin gelir olarak dikkate alınıp alınmayacağı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	11395140-105[VUK-1-24007]-1098578
Tarih	29.09.2022

T.C.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-105[VUK-1-24007]-1098578

29.09.2022

Konu : Malzeme ve işçilik bedellerinin Defter-Beyan Sisteminde nasıl kaydedileceği, yanınızda çalışan oğlunuza ödediğiniz aylık ve hazinece karşılanan sigorta prim teşviklerinin hangi hesapta izleneceği

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden; araç parça satışı ve bakım onarım işi yaptığınız, müşteri tarafından alınan parçaların değişiminin yapılması üzerine düzenlenen faturada işçilik ve malzeme bedelinin ayrı ayrı gösterildiği, Defter Beyan Sisteminde işletme defterine kayıt yaparken tamamının "satış" olarak mı yoksa malzeme bedelini "satış", işçilik bedelini ise "gayrisafi hasılat" (diğer gelirlere) olarak mı kaydetmeniz gerektiği, ayrıca yanınızda sigortalı olarak çalışan oğlunuza ödenilen

Ücretlerin gider olarak dikkate alınıp alınamayacağı, Sosyal Güvenlik Kurumundan alınan indirim ve teşvik bedellerinin işletme defterinde gayrisafi iş hasılatına mı kaydedileceği hususlarında Başkanlığımızdan görüş talep ettiğiniz anlaşılmıştır.

I- GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun:

-61 inci maddesinde, "*cret işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir.*

Ücretin denek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında denmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez."

hükmüne yer verilmiştir.

Ayrıca mezkur Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci bendinde hizmet erbabına ödenen ücretler ile 61 inci maddede yazılı olup, ücret sayılan ödemelerden, (istisnadan faydalananlar hariç) 103 ve 104 nc maddelere göre gelir vergisi tevkifatı yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Anılan Kanunun 96 ncı maddesinde, "*Vergi tevkifatı, 94 nc madde kapsamına giren nakden veya hesaben yapılan ödemelere uygulanır. Bu maddede geçen hesaben ödeme deyimi, vergi tevkifatına tabi kazanç ve iratları ödeyenleri istihkak sahiplerine karşı borçlu durumda gösteren her türlü kayıt ve işlemleri ifade eder."*

hükmü yer almaktadır.

Buna göre, oğlunuzun adına nakden veya hesaben herhangi bir aylık veya ücret ödemesinde bulunulması ve yanınızda çalıştırdığınız oğlunuzun sigorta primlerini yatırması halinde ücretin denmiş olduğu kabul edilerek, yapılmış olunan ücret demelerinin Gelir Vergisi Kanununun 61, 94, 103 ve 104 nc maddeleri gereğince gelir vergisi tevkifatına tabi tutulması ve tevkif edilen vergilerin aynı Kanunun 98 inci maddesine göre muhtasar beyanname ile beyan edilerek ödenmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, mezkur Kanunun;

- 40 ıncı maddesinde, "*Safi kazancın tespit edilmesi için, aşağıdaki giderlerin indirilmesi kabul edilir:*

1.Ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderler"

- 41 inci maddesinde, "*Aşağıda yazılı ödemelerin gider olarak indirilmesi kabul olunmaz.*

Teşebbüs sahibinin kendisine, eşine, küçük çocuklarına işletmeden ödenen aylıklar, ücretler, ikramiyeler, komisyonlar ve tazminatlar"

hükümlerine yer verilmiştir.

Öte yandan, 23/10/2012 tarih ve 85 sayılı Gelir Vergisi Sirkülerinin "*Diğer Hususlar*" başlıklı bölümünde,

"Çocuk veya küçük çocuk tabiri, mükellefle birlikte oturan veya mükellef tarafından bakılan (nafaka verilenler, evlat edinilenler ile ana veya babasını kaybetmiş torunlardan mükellefle birlikte oturanlar dâhil) 18 yaşını veya tahsilde olup 25 yaşını doldurmamış çocukları ifade eder."

açıklamaları yer almaktadır.

Bununla birlikte, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun;

- Geçici 19 uncu maddesinde, "*Kuruma kayıtlı işsizler arasından 1/1/2018 ila 31/12/2020 tarihleri arasında özel sektör işverenlerince 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında işe alınanların; ... işe alındıkları yıldan bir önceki takvim yılında işe alındıkları işyerinden bildirilen aylık prim ve hizmet belgelerindeki veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerindeki sigortalı sayısının ortalamasına ilave olmaları kaydıyla, iş yerinin imalat veya bilişim sektöründe faaliyet göstermesi halinde ilgili döneme ait günlük brüt asgarî ücretin sigortalının prim ödeme gün sayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere, sigortalının 5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesi uyarınca belirlenen prime esas kazançları üzerinden hesaplanan sigortalı ve işveren hissesi primlerinin tamamı tutarında; iş yerinin diğer sektörlerde faaliyet göstermesi halinde sigortalının 5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesi uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigortalı ve işveren hissesi primlerinin tamamı tutarında, her ay bu işverenlerin Sosyal Güvenlik Kurumuna ödeyecekleri tüm primlerden mahsup edilmek suretiyle işverene prim desteği sağlanır ve destek tutarı Fondan karşılanır.*

Fondan bu madde kapsamında karşılanan tutarlar, gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gelir, gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz.

(Ek fıkra:21/2/2019-7166/8 md.) 1/2/2019 ila 30/4/2019 tarihleri arasında iş yerlerinde 2018 yılı Ocak ila Aralık ayları/döneminde aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi ile 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında uzun vadeli sigorta kollarından en az sigortalı bildirimi yapılan aydaki/dönemdeki sigortalı sayısına ilave olarak işe alınanların, iş sözleşmesinin işveren tarafından haklı nedenlerle feshedilmesi hariç olmak üzere, işe alındıkları tarihten itibaren dokuz aylık sürede iş sözleşmesi feshedilmeksizin çalıştırılmaları halinde bu maddede belirtilen prim desteği ile birlikte işe alındıkları ay dâhil üç aylık süre için prim ödeme gün sayısının 67,36 Türk lirası ile çarpımı sonucu bulunacak tutar Fondan karşılanmak üzere işverene destek olarak ayrıca sağlanır. Bu fıkra kapsamında işverene sağlanan ücret desteği işverenin Sosyal Güvenlik

Kurumuna olan borçlarına mahsup edilir, ancak işverene ödenmez." hükmüne,

- Geçici 20 nci maddesinde, "2017 yılında Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı sigortalı sayısı ortalaması 1 ila 3 olan, imalat sektöründe faaliyet gösteren ve bu sektörde ustalık belgesi sahibi olunan özel sektöre ait iş yerlerince, işe giriş tarihi itibarıyla 18 yaşından büyük ve 25 yaşından küçük sigortalılardan ve Kuruma kayıtlı işsizler arasından olmak kaydıyla 1/1/2018 tarihinden itibaren 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında işe alınanların; ..., işe alındıkları tarihten 2018 yılı Aralık ayı/dönemine kadar geçerli olmak üzere, destek kapsamına giren sigortalılar için 5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesi uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigortalı ve işveren hissesi primlerinin tamamı tutarında bu işverenlerin Sosyal Güvenlik Kurumuna ödeyecekleri tüm primlerden mahsup edilmek suretiyle işverene prim desteği sağlanır ve destek tutarı Fondan karşılanır.

Destek kapsamındaki sigortalılar için birinci fıkrada belirtilen prim desteğiyle birlikte 2018 yılı Aralık ayına/dönemine kadar geçerli olmak üzere; sigortalının destek sağlanan aya ilişkin prim ödeme gün sayısının 53,44 Türk lirası ile çarpılması sonucu bulunacak tutar, ücret desteği olarak Kurum tarafından işverene ödenir ve destek tutarı Fondan karşılanır.

...

Fondan bu madde kapsamında karşılanan tutarlar, gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gelir, gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz." hükmüne,

- Geçici 21 inci maddesinde, "Bu Kanunun geçici 19 uncu ve geçici 20 nci maddeleri kapsamında işe alınanların ücretlerinin, ilgili yılda uygulanan asgarî ücretin aylık brüt tutarının prim ödeme gün sayısına isabet eden tutarı üzerinden hesaplanan gelir vergisinin asgarî geçim indirimi uygulandıktan sonra kalan kısmı, verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden terkin edilir." hükmüne,

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinde, Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıları çalıştıran özel sektör işverenlerinin, bu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinden, işveren hissesinin beş puanlık kısmına isabet eden tutar Hazinece karşılanır.

Hazinece karşılanan prim tutarları gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz. Bu fıkra ve diğer ilgili mevzuatla sağlanan sigorta prim desteklerinin aynı dönem için birlikte uygulanması halinde, bu destek öncelikle uygulanır." hükmüne

yer verilmiştir.

Bu hükümlere göre, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun geçici 19 ve 20 nci maddeleri kapsamında sağlanan sigorta prim destekleri ve ücret desteği ile 5510 sayılı Kanunun 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendi kapsamında sağlanan prim desteğinin gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gelir,

gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmayacağı hükme bağlanmış olup, söz konusu desteklerin gelir, gider ve maliyet hesaplarıyla ilişkilendirilmeden takip edilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun geçici 21 inci maddesi kapsamında ise öncelikle çalışanın ücret matrahı üzerinden hesaplanan gelir vergisi kesintisi yapılmakta ve muhtasar beyannameyle beyan edilmekte, akabinde, anılan madde kapsamında hesaplanan gelir vergisi muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden terkin edilmektedir. Bu nedenle, tahakkuk eden ve muhtasar beyanname üzerinde terkin edilen gelir vergisinin gider kayıtlarına alınması ve teşvik kapsamındaki gelir vergisi stopaj tutarlarının hasılatınıza dahil edilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, yanınızda çalışan oğlunuzun 85 sayılı Gelir Vergisi Sirkülerinde açıklanan "küçük çocuk" kapsamında bulunmaması halinde, oğlunuza yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde yapacağınız ücret ödemelerinin ticari kazancınızın tespitinde gider olarak dikkate alınması mümkün bulunmaktadır.

II- VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN

Defter-Beyan Sistemi'ne yapılacak gelir ve gider kayıtları ile ilgili olarak Defter-Beyan Sistemi internet adresi olan <https://www.defterbeyan.gov.tr/tr/yarim/kilavuz> bölümünde Defter-Beyan Sistemi Kılavuzu (versiyon 1.8) ve <https://www.defterbeyan.gov.tr/tr/yarim> bölümünde Gelir Kayıtları başlığı altında; "*Ticari Mal Satışı Nasıl Kaydedilir?*", "*Hizmet Satışı Nasıl Kaydedilir?*", "*Diğer Hasılat Gelirleri Nasıl Kaydedilir?*", "*Sosyal Güvenlik Prim Teşvikleri Nasıl Kaydedilir?*" ve Gider Kayıtları başlığı altında; "*SGK İşveren Payı Nasıl Kaydedilir?*", "*İşsizlik İşveren Payı Nasıl Kaydedilir?*", "*Asgari Ücretli Çalışanın Brüt Ücreti Nasıl Kaydedilir?*", "*Diğer Ücretli Çalışanın Brüt Ücreti Nasıl Kaydedilir?*" vb. kayıt türlerinin nasıl yapılacağına ilişkin tüm aşamaları gösteren detaylı bilgi yer almaktadır.

Buna göre; malzeme satışlarınıza ilişkin kayıtların, Defter-Beyan Sisteminde, "*Gelir Kayıt Alt Türü*" kısmına; eklenmek istenilen "*ticari mal türü*" yazılarak, hizmet satışlarınıza ilişkin ise, "*hizmet türü*" yazılarak "*Yeni Ekle*" butonuna basılıp istenilen alt "*ticari mal türü*"/"*hizmet türü*"nün sisteme eklenmesi suretiyle yapılması mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için

gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026